

уявлення, що при вирішенні відповідного питання прокурор враховує якісь інші обставини, яке є завідомо помилковим. Тож вказана законодавча норма потребує корегування з метою поширення її дії також на слідчого і прокурора. Крім того, фактори, що лежать в основі формування внутрішнього переконання прокурора щодо застосування запобіжного заходу повинні наводитися у відповідному клопотанні, яке ним складається.

Данілін С.В.,
НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",
здобувач кафедри організації судових
та правоохоронних органів

ПОНЯТТЯ "СЛУЖБОВА ПОВЕДІНКА" **ТА СКЛАДНИКИ ЕТИЧНИХ НОРМ ПОВЕДІНКИ ПРОКУРОРА**

Служба в органах прокуратури є професійною діяльністю осіб, які займають посади в органах прокуратури і забезпечують практичне виконання завдань і функцій, визначених Законом "Про прокуратуру" та іншими законами. Така професійна діяльність прокурора базується на принципах служіння інтересам держави, суспільства та громадянина, й обумовлює зростання вимог до норм його службової поведінки. Як різновид соціальної поведінки людини, службова поведінка містить систему поведінських очікувань та шаблону соціальних взаємодій, які існують у професійній сфері.

Поняття "службовий" пов'язане із видом професійної діяльності прокурора та обумовлено низкою обмежень та заборон, які на нього накладаються у зв'язку із займаною посадою. В свою чергу, службова поведінка прокурора багато в чому регламентована через принцип правомочності та неправомочності його дій та поступків, визначених законами, і в підсумку може бути охарактеризована через такі її різновиди : 1) обов'язкова (за примусом відповідно до закону); 2) належна (відповідно до розподілу обов'язків); 3) бажана (здійснюється за власною волею).

Справедливим є твердження, що службову поведінку прокурора слід розглядати не тільки як управлінську, соціально-правову інституцію, а й як духовно-моральний, інтелектуальний генератор суспільства, спрямований на забезпечення законності в усіх сферах суспільного життя. Адже реалії сучасності потребують від прокурорських працівників таких якостей, як творчість, новаторство, моральність.

Відповідно до ст. 46 Закону "Про прокуратуру" прокурорами можуть призначатися громадяни України, які мають, між іншим,

необхідні ділові і моральні якості. Стаття 2 Дисциплінарного статуту прокуратури України визначає, що працівники прокуратури повинні мати високі моральні якості, бути принциповими і непримиренними до порушень законів, поєднувати виконання своїх професійних обов'язків з громадянською мужністю, справедливістю та непідкупністю. Вони повинні особисто суворо додержувати вимог закону, виявляти ініціативу в роботі, підвищувати її якість та ефективність і сприяти своєю діяльністю утвердженню верховенства закону, забезпеченню демократії, формуванню правосвідомості громадян, поваги до законів, норм та правил суспільного життя. Будь-які порушення прокурорсько-слідчими працівниками законності та службової дисципліни підривають авторитет прокуратури, завдають шкоди інтересам держави та суспільства.

Тож вступ на посаду прокурора передбачає гідну поведінку особи, розвинене почуття честі, гідності, чесності та обов'язку, тому вимога про додержання ним етичних засад є вельми актуальною. Слід зазначити, що норми професійної етики розповсюджуються на ті сфери службової діяльності, які не можуть бути врегульовані правом. Адже право не може завадити проявам таких негативних якостей особи, як пихатість, улесливість, брутальність, байдужість тощо. На прояв таких якостей особистості можливий вплив тільки моральних важелів: відповідно до ст. 48-1 Закону "Про прокуратуру", Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури схвалюється всеукраїнською конференцією працівників прокуратури і затверджується Генеральним прокурором України. Прокурори зобов'язані неухильно дотримуватися вимог цього Кодексу у своїй службовій діяльності та поза нею, порушення ними вимог Кодексу тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Етична норма поведінки є однією з найбільш простих форм моральних вимог до особистості, яка виступає, з одного боку, як елемент моральних відносин (звичай), який постійно відтворюється силою масової звички, прикладу, підтримується суспільною думкою, а з іншого – як форма моральної свідомості, яка формулюється у вигляді веління особи самої собі, яка вимагає неухильного виконання, виходячи із власних уявлень про добро та зло, обов'язок, совість, справедливість тощо. Вона приймає форму універсальних моральних цінностей, які виробляються суспільством в цілому, а також окремими соціальними групами (корпоративна етика) та кожною особистістю окремо. Відповідно виділяють загальні, групові та особистісні етичні норми. Перші відображають загальнолюдські моральні вимоги, сформульовані у золотому правилі етики: вчиняй так по відношенню до інших, як ти

бажаєш, щоб вчиняли по відношенню до тебе. Групові етичні норми забезпечують включення особистості до групи, у процеси, механізми групової взаємодії, впливають на усі види поведінки особистості. Особистісні етичні норми характеризують суб'єктивний "внутрішній" світ людини і пов'язані перш за все із почуттям самоповаги, високою власною оцінкою, впевненістю у своїх діях. Порушення цих норм завжди пов'язане із почуттям провини (совість), самозасудження і навіть порушення цілісності особистості.

В підсумку зазначимо, що службова поведінка прокурора має складну детермінованість та управляється як через зовнішні етичні регулятори (загальнолюдські цінності, пануюча у суспільстві мораль, групові норми), так і через внутрішні механізми саморегуляції (самосвідомість, самооцінка, мотиваційна сфера, настанови, на основі яких формуються особистісні норми). Зовнішні та внутрішні регулятори знаходяться між собою у складній динамічній суперечливій взаємодії і в кожний момент надають прокурорському працівнику право морального вибору на основі вимог, які до нього пред'являються.

Дем'яненко І.В.,
НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",
здобувач кафедри організації судових
та правоохоронних органів

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СУДДІВСЬКОГО КОРПУСУ МІСЦЕВИХ ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ

В контексті продовження судово-правової реформи в Україні залишаються актуальними питання добору суддівських кадрів. В умовах, коли, по-перше, переважну більшість суддівського корпусу нашої держави складають судді місцевих загальних судів, по-друге, з місцевих загальних судів, як правило, починається службова кар'єра суддів інших судів України, вказані питання необхідно розглядати у нерозривній єдності з проблемами функціонування місцевих загальних судів України, що в підсумку і визначає актуальність обраної теми.

Як відомо, Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 07 липня 2010 року (далі по тексту – Закон) суттєво реформував процедуру добору кандидатів на посади суддів, урізноманітивши і ускладнивши порядок призначення судді на посаду вперше. Так, виходячи із змісту ст. 66 Закону, можна виділити такі 11 стадій призначення на посаду судді вперше: 1) розміщення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на своєму веб-порталі